

Приложение № 15 към чл. 6, ал. 1, т. 15

(Предишно Приложение № 14 към чл. 6, ал. 1, т. 14 - ДВ, бр. 79 от 2020 г.)

**ИЗИСКВАНИЯ ЗА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ОБУЧЕНИЕТО
ПО УЧЕБНИЯ ПРЕДМЕТ БИОЛОГИЯ И ЗДРАВНО ОБРАЗОВАНИЕ**

СТЕПЕН НА ОБРАЗОВАНИЕ: ОСНОВНА	ЕТАП: ПРОГИМНАЗИАЛЕН
---------------------------------------	-----------------------------

СПЕЦИФИЧНИ ЦЕЛИ НА ОБУЧЕНИЕТО ПО ПРЕДМЕТА В СЪОТВЕТНИЯ ЕТАП

- Да се усвоят знания и да се формират умения и отношения, свързани с многообразието на организмовия свят на структурна, функционална и систематична основа
- Да се формират умения и отношения, свързани с ключовите компетентности по природни науки и с други ключови компетентности
- Да се формират практически умения за работа с лабораторни прибори, уреди и апарати, наблюдение и изследване на природни обекти
- Да се създаде интерес към изучаване на живата природа и нейното опазване

ОБЛАСТИ НА КОМПЕТЕНТНОСТ, ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ ОТ ОБУЧЕНИЕТО (ЗНАНИЯ, УМЕНИЯ И ОТНОШЕНИЯ) И ВРЪЗКАТА ИМ С ОТДЕЛНИ КЛЮЧОВИ КОМПЕТЕНТНОСТИ

1	Компетентности в областта на българския език
2	Умения за общуване на чужди езици
3	Математическа компетентност и основни компетентности в областта на природните науки и на технологиите
4	Дигитална компетентност
5	Умения за учене
6	Социални и граждански компетентности
7	Инициативност и предприемчивост
8	Културна компетентност и умения за изразяване чрез творчество
9	Умения за подкрепа на устойчивото развитие и за здравословен начин на живот и спорт

Област на компетентност	Знания, умения и отношения <i>В резултат на обучението ученикът:</i>	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Структура, жизнени процеси и класификация на организмите	Назовава таксони, в които са групирани организмите.	X		X		X				
	Разпознава (в текст или изображение) основни таксони от петте царства организми и техни представители.	X		X	X	X				X
	Сравнява и групира представители на един и същи таксон.	X		X	X	X		X		
	Назовава, описва и означава (върху изображение) типове клетки, тъкани, органи, системи от органи и жизнени процеси при едноклетъчни и многоклетъчни организми.	X		X	X	X			X	X
	Доказва връзки и зависимости между устройство и жизнени процеси при групи организми.	X		X	X	X		X	X	X
Организъм - среда	Представя същността и значението на устойчивото развитие за човечеството.	X		X	X	X	X	X	X	X
	Свързва представители на различните царства организми с дейности на човека.	X		X	X	X	X	X	X	X
	Изяснява влиянието на околната среда върху здравето на човека.	X		X	X	X	X	X	X	X

Област на компетентност	Знания, умения и отношения В резултат на обучението ученикът:	1	2	3	4	5	6	7	8	9
	Описва и илюстрира с примери биоразнообразието и защитени природни обекти в България.	X		X	X	X	X		X	X
	Прогнозира резултати от въздействия на човека върху природата.	X		X	X	X	X	X	X	X
Наблюдения, експерименти, изследване	Разчита схеми, таблици, графики, диаграми.	X		X	X	X		X		X
	Извършва наблюдения на обекти в природата и в учебната лаборатория.	X		X	X	X	X	X	X	X
	Моделира структури и процеси.	X		X	X	X		X	X	X
	Прилага правила за здравословен начин на живот и нерисково поведение, последователност от действия за оказване на долекарска помощ.	X		X		X	X	X	X	X
	Оценява и подкрепя дейности, насочени към опазване на личното и общественото здраве и на околната среда.	X		X	X	X	X	X	X	X

СТЕПЕН НА ОБРАЗОВАНИЕ: СРЕДНА	ЕТАП: ПЪРВИ ГИМНАЗИАЛЕН
--------------------------------------	--------------------------------

СПЕЦИФИЧНИ ЦЕЛИ НА ОБУЧЕНИЕТО ПО ПРЕДМЕТА В СЪОТВЕТНИЯ ЕТАП

- Да се формира на структурно-функционална основа система от понятия, свързани със структурата и процесите в живата природа на клетъчно, организмово и биосферно равнище
- Да се усвоят умения и отношения, свързани с ключовите компетентности по природни науки и други ключови компетентности
- Да се усвоят практически умения за наблюдения и изследване на различните равнища на организация на живата материя, за превенция на здравето и опазване на околната среда
- Да се формира критично мислене и отстояване на позиция при решаване на конкретни казуси и проблеми, свързани със собственото здраве, здравето на околните и опазването на околната среда
- Да се създаде мотивация за по-високи лични постижения в усвояване на знания за природата; готовност за споделяне на придобитите знания и умения

ОБЛАСТИ НА КОМПЕТЕНТНОСТ, ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ ОТ ОБУЧЕНИЕТО (ЗНАНИЯ, УМЕНИЯ И ОТНОШЕНИЯ) И ВРЪЗКАТА ИМ С ОТДЕЛНИ КЛЮЧОВИ КОМПЕТЕНТНОСТИ

1	Компетентности в областта на българския език
2	Умения за общуване на чужди езици
3	Математическа компетентност и основни компетентности в областта на природните науки и на технологиите
4	Дигитална компетентност
5	Умения за учене
6	Социални и граждански компетентности
7	Инициативност и предприемчивост
8	Културна компетентност и умения за изразяване чрез творчество
9	Умения за подкрепа на устойчивото развитие и за здравословен начин на живот и спорт

Област на компетентност	Знания, умения и отношения В резултат на обучението ученикът:	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Човешкият организъм - структура, жизнени процеси, превенция на здравето	Назовава, описва и означава (върху схема, изображение, модел) клетки, тъкани, органи и системи от органи и техните функции; увреждания, заболявания, правила за здравословно хранене и превенция на здравето.	X		X	X	X	X			X
	Разпознава (в текст или изображение) органи, системи от органи и жизнени процеси в човешкия организъм.	X		X	X	X				X
	Доказва принадлежност на човека към клас Бозайници.	X		X		X	X		X	
	Аргументира ролята на превенцията на здравето и здравословния начин на живот за функционирането на организма.	X		X		X	X	X	X	X
	Дискутира етични проблеми, свързани с превенция на здравето и здравословен начин на живот.	X		X	X	X	X	X	X	X
Клетка	Назовава и означава (върху схема, изображение, модел) химични елементи и съединения, надмолекулни комплекси, органели, видове клетки, процеси в клетката, видове клетъчно делене.	X		X	X	X				
	Описва и представя (схематично или чрез символи) органични съединения,	X		X	X	X			X	

[illegible]

